

k takovému širšímu významu hanobení a k dále jdoucímu úmyslu pachatelovu, rozhoduje nalézací soud podle výsledků průvodního řízení. Je proto na soudě, by vzal v úvahu veškery výsledky průvodního řízení a zkoumal je z toho hlediska, jakým směrem nesly se po úmyslu (vědomí) pachatele jeho výroky, zda totiž nešlo mu při nich pouze o to, by se urážlivě dotkl osoby napadené, nýbrž zároveň o to, by urážkou jednotlivce nebo více jich hanobil příslušníky dotyčné národnosti vůbec a tím příslušný národ sám. Kdyby bylo jisto, že obžalovaná vzala si nadávky »höhmische Bagage, böhmische Gesindel« takřka do zvyku, opravňovalo by to k závěru, že chová odpor a jest nepřátelsky zaujata proti příslušníkům české národnosti a že svými opětovnými nadávkami chtěla ponížiti všechny příslušníky a že jí tudíž šlo o hanobení celého českého národa. Zmateční stížnost dovozuje správně, že, když chtěla jen osobně urážeti napadené osoby, nemusila užívati vždy přídavku »böhmisch (tschisch)«. Za oněch předpokladů sotva by obstál důvod, ze kterého soud vylučuje nepřátelství obžalované k českému národu, že totiž obžalovaná svůj německý hostinec propachtovala českému nájemci Františku N-ému; mohliť ji k tomu přiměti jiné ohledy a nemusí to býti ještě důkazem její národnostní snášenlivosti, která se stává velmi pochybnou jejím závadným jednáním. Ani okolnost, že obžalovaná před závadnými výroky nevedla ani s hostinským ani s oněmi českými hosty politického rozhovoru, není takového rázu, že by o sobě již činila nemožným předsevzetí činu k vině jí přičítaného. Neníť vyloučeno, že obžalovaná svou národnostní nenávisť a zášť, již vůbec chová v nitru svém, projevuje na venek vždy, jakmile se dostane do sporu s příslušníkem české národnosti, ať z jakéhokoli důvodu. Odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2552.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

»Nepovoleným prodejem« ve smyslu §u 24 čís. 1 zákona není prodej v jiných místnostech než v povolení uvedených (§ 16 čís. 2 zákona); jde tu o správní přestupek ve smyslu §u 24 čís. 6 zákona.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1926, Zm I 493/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 30. června 1926, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3. tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §u 24 čís. 1. pokud se týče §u 16 II. zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924.

D ů v o d y:

Ve skutkovém ohledu je zjištěno, že obžalovaný měl podle výnosu ministerstva obchodu ze dne 20. ledna 1926 povolení ku prodeji radio-

telefonních zařízení pro místnosti čís. 119, Palackého třída v N., že však od února 1926 do dubna 1926 prodával zařízení to v Masarykově ulici č. p. 140, aniž by měl pro toto stanoviště příslušného oprávnění od onoho ministerstva. Až teprve podáním ze dne 2. dubna 1926 žádal za schválení změny stanoviště a přesídlení dosavadních místností v N., Palackého třída 119 do Masarykovy třídy čís. p. 140 a bylo jeho žádosti vyhověno výnosem ministerstva ze dne 14. dubna 1926. Nalézací soud sprostil obžalovaného z obžaloby pro přečin podle §u 24 čís. 1. zákona, že od února 1926 do dubna 1926 v N. prodával bez povolení radiotelefonní zařízení. Soud vycházel z názoru, že v souzeném případě jde pouze o porušení zákazu § 16 čís. 2 zákona, podle něhož zařízení radiotelegrafní a radiotelefonní je dovoleno prodávati jen v úpravě stanovené ministerstvem pošt a telegrafů a jen v místnostech v povolení uvedených — a nikoli o porušení zákazu § 24 čís. 1. zák., kterým je dán pod sankci soudně trestného přečinu prodej bez povolení; toto povolení však obžalovaný měl a v § 24 čís. 1. není prý obsaženo, že podle něho trestá se též ten, kdo, máje povolení, prodává součástky v jiné úpravě, než stanovené ministerstvem pošt a telegrafů a v jiných místnostech, než v povolení uvedených. Jde prý proto jen o »jinaké porušení ustanovení zákona« ve smyslu čís. 6 § 24, to jest o jiná porušení, nežli ona, uvedená v čís. 1. § 24. zákona, k jichž potrestání je však příslušným politický úřad druhé stolice. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá toto stanovisko důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., označujíc názor nalézacího soudu za právně mylný. Než neprávem. Zákon čís. 9/1924 v § 16 ovšem stanoví, že žádost o povolení k prodeji radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení musí obsahovati označení místností skladních a prodejních, jichž náčrtek dlužno připojiti [písm. b)] a udání druhu těch zařízení, jimiž má býti obchodováno [písm. d)], a že zařízení ta jest dovoleno prodávati jen v úpravě minister. pošt a telegrafů stanovené a jen v místnostech v povolení uvedených (čís. 2.). V § 19 se dále přikazuje, že žádost k přechovávání dotyčného zařízení musí obsahovati výrobu, prodejnu nebo třetí osobu, od nichž má býti zařízení nabyto (čís. 2). § 21, pojednávaje o dozoru nad výrobou, prodejem a přechováváním radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení, opravňuje dozorčí orgány vstoupiti do místnosti výrobní, prodejní nebo do skladiště, i do místností s nimi spojených ve dne kdykoliv a v noci, když jsou v provozu. Nejvyšší soud jest si také vědom, že zákon těmito předpisy chtěl podrobiti výrobu i prodej radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení stejné úřední kontrole a volil k tomuto cíli taková opatření, by kontrola ta byla možná v každé době a za každých okolností. Vycházíť v tomto směru ze zprávy ústavně-právního a živnostensko-obchodního výboru parlamentu (tisk 4140), že účelem zákona má býti zavedení kontroly nad výrobou, prodejem a přechováváním, jakož i nad dovozem z ciziny radiotelegrafických a radiotelefonních zařízení a že se tak děje proto, by znemožněno bylo zařízení těch použití na úkor a ku škodě státu. Ve zprávě téhož výboru — senátu — (tisk 1749) zdůrazňuje se zase onen účel zákona a praví se tam, že nekontrolovaná výroba, prodej a t. d. uvedených zařízení chová v sobě vážné nebezpečí pro stát za neurovnaných dosud politických poměrů v Evropě

a že tresty na porušení předpisů tohoto zákona jsou též poměrně přísné a stanoveny byly tak jen vzhledem k tomu, že kontrola, která v zájmu veřejném jest nutná, jest značně obtížná.

Všechny tyto předpisy a úvahy nasvědčují zřejmě tomu, že i osoba, již byl prodej radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení povolen, smí toto zařízení prodávati jen v místnostech v povolení uvedených (§ 16 čís. 2) a že prodej v místnostech jiných je porušením tohoto předpisu, poněvadž jde o prodej méně kontrolovatelný, kterému chce zákon čeliti. Z toho ovšem plyne, že prodej takový nesmí zůstatí beztrestným, ale není tím prejudikováno otázce, zda čin takový jest s o u d n ě trestným. Zákon zná dvojí prostředek k zamezení nekontrolovatelného obchodu s radiotelegrafními a radiotelefonními zařízeními, jednak soudní potrestání pro přečin nebo zločin (§ 24 čís. 1. a 2.), jednak potrestání politickým úřadem (§ 24 čís. 6). Soudně trestným jest podle §u 24 čís. 1. a 2. pouze ten, kdo bez povolení vyrábí, prodává, přechovává nebo z ciziny dováží radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení. Jinaká porušení ustanovení tohoto zákona trestá politický úřad druhé stolice (§ 24 čís. 6). Podle toho jest tedy i prodej radiotelefonních zařízení trestný jako přečin, ale jen za předpokladu, že se konal b e z p o v o l e n í. O tom však u obžalovaného nemůže býti řeči, poněvadž prodával radiotelefonní zařízení, jsa k tomu oprávněn povolením ministerstva obchodu ze dne 20. ledna 1926. Názor státního zastupitelství, že obžalovaný jest přes to vinným ve smyslu §u 24 čís. 1, ježto v době od února 1926 do dubna 1926 prodával v místnostech jiných, než které jsou v povolení uvedeny (§ 16 čís. 2), odporuje zásadě, vyslovené v článku III. uvoz. zák. k trestnímu zákonu, ježto státní zastupitelství pokládá za přečin také takový prodej radiotelefonních zařízení, který zákon neprohlašuje výslovně za přečin. Prodej radiotelefonních zařízení, který byl povolen, nelze, třebaže se stal v místnostech v povolení neuvedených, již podle obecné mluvy pokládati za prodej nepovolený. To došlo také v zákoně samém výrazu tím, že zákon, mluvě v §u 16 čís. 2. o prodeji v místnostech v povolení uvedených, praví, že jen takový prodej jest d o v o l e n. Zákon sám tedy rozlišuje mezi prodejem nepovoleným a nedovoleným a označuje prodej v místnostech v povolení neuvedených pouze za nedovolený. Jest dále příznačným, že případným odnětím povolení při opětování trestného činu hrozí zákon pouze v §u 24 čís. 6 u jinakých porušení zákona, jež trestají politické úřady, kdežto v čís. 1. a 2. jednajících o výrobě, prodeji a t. d. bez povolení, o odnětí povolení není ovšem zmínky, nýbrž propadají radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení ve prospěch státu. Z toho dlužno souditi, že § 24 čís. 1. a 2. zřejmě předpokládá, že nebylo uděleno povolení k výrobě, prodeji, přechovávání vůbec, neboť jinak, zejména, kdyby byl měl na mysli též prodej sice povolený, který se však konal v nedovolených místnostech, byl by zajisté zákonodárce také tu hrozil odnětím povolení. Dlužno posléze též uvážiti, že tresty § 24 čís. 1. a 2. stihá zákon jen nejtěžší porušení zákona. Pokud se však toho týče, jest zajisté podstatný rozdíl v tom, zda prodávání radiotelefonních zařízení se děje vůbec bez povolení, či zda prodej zásadně povolený koná se pouze v místnostech v povolení neuvedených, neboť v onom případě jde o prodej, o němž úřady vůbec nevědí a jež ob-

starává osoba, jejíž způsobilost k takovému obchodování nebyla zjištěna, pokud se týče byla popřena, kdežto v tomto případě je příslušnému úřadu prodej znám, a osoba prodej obstarávající byla jím shledána k takovému prodeji způsobilou. V onom případě jest kontrola vůbec nemožná, kdežto v tomto případě může úřad — shledá-li potřebu kontroly — snadno zjistiti stanovisko prodeje, který má býti kontrolován, obzvláště, když, jako v souzeném případě, oprávněný k prodeji přeložil místo prodeje jen v obvodu téhož dohlédacího úřadu a v témže městě. Ze všech těchto úvah dlužno schváliti názor nalézacího soudu, že prodej konaný obžalovaným od února 1926 do dubna 1926 v N. v Masarykově ulici č. p. 140 nebyl prodejem bez povolení ve smyslu Šu 24 čís. 1., nýbrž pouze »jinakým porušením« ve smyslu Šu 24 čís. 6, jež podle tohoto předpisu trestá politický úřad druhé stolice. Zmateční stížnost státního zastupitelství jest tedy bezdůvodná a byla zavržena.

Čís. 2553.

Zbrojní patent (ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák.).

Ustanovení Šu 12 odst. druhý zákona nepředpokládá nepoměrné množství střeliva, musí však jíti o munici tuzemského vojska.

Úmysl nakládati s odňatou věcí jako vlastní (§ 171 tr. zák.) jest naplněn i úmyslem, držeti věc jako památku (na válku); pokud však vyvíňuje svolení vojenského velitele, by si vojáci věc vzali.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1926, Zm II 249/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 29. dubna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem ohrožování míru v republice a její vojenské bezpečnosti podle Šu 13/1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., dále přestupkem podle §§ 12, 32 zbrojního patentu a přestupkem krádeže podle Šu 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Novém Jičíně, by jí znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost jest odůvodněna, pokud s hlediska čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. napadá výrok o vině ve směru přestupku podle Šu 12, 32 zbroj. pat. Nelze ovšem sdíleti názor stížnosti, že odsouzení podle tohoto ustanovení nemělo nastati již proto, že obžalovaný měl v držbě jen nepatrné množství tří vojenských patron. Neboť ustanovení Šu 12 odst. druhý zbrojního patentu zní zcela všeobecně, a názor stížnosti nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu onoho předpisu, ani v povšechném účelu zbrojního patentu v jeho úvodě naznačeném, to tím méně, když držení nepoměrného množství střeliva spadá, neopatřil-li si pachatel povolení